

บทคัดย่อ

การดำเนินการโครงการธนาคารประชาชนเป็นการดำเนินการที่เน้นให้ผู้ประกอบการรายย่อยเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นทางการและลดการกู้เงินจากนอกระบบ รวมถึงเงินกู้ยืมนี้ช่วยให้ผู้ประกอบการรายย่อยที่เข้าร่วมโครงการ ธปช.มีรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการประเมินโครงการ ธปช. ทั้งก่อนและหลังการเปิดดำเนินการในโครงการ ธปช. โดยก่อนการเปิดดำเนินการโครงการ ธปช.ศึกษาถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ ธปช.ว่าดำเนินการตามที่วัตถุประสงค์ที่เริ่มตั้งโครงการ คือ การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการรายย่อยเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นทางการ และการประเมินโครงการ ธปช.หลังเปิดดำเนินการ โดยเป็นการศึกษาถึงผลกระทบของการเข้าร่วมโครงการ ธปช.ในเรื่องพฤติกรรมในการกู้เงิน รายได้ การลงทุน และการบริโภคของกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ธปช.

การศึกษาใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาคสนามในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2 ครั้งๆแรก จำนวน 441 ตัวอย่าง ที่เก็บในช่วงเดือนธันวาคม 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 ชุดที่ 2 จำนวน 70 ตัวอย่าง ที่เก็บในช่วงเดือนมีนาคม 2550 และข้อมูลitudinal ศึกษาใช้วิธีการทางสถิติและวิธีการทางเศรษฐมิติ รวมถึงวิธีการแมทซิงในการเปรียบเทียบรายได้ระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการ ธปช.กับผู้ไม่เข้าร่วมโครงการ ธปช.

ผลการศึกษาให้ข้อสรุปว่า การดำเนินการโครงการ ธปช.ในช่วงแรก พ.ศ.2544 เป็นการดำเนินการอย่างเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาล ทำให้การดำเนินการนี้ประสบปัญหาพนักงานมีไม่เพียงพอและรัฐบาลเน้นการปล่อยเงินกู้ให้ได้ตามเป้าที่กำหนด ส่งผลให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน

การดำเนินการโครงการธปช.เป็นการดำเนินการที่พยายามใช้รูปแบบตามโครงการ Microfinance แต่เมื่อทำการศึกษาสรุปได้ว่า โครงการธปช.ไม่ได้ดำเนินการปล่อยสินเชื่อแบบโครงการ Microfinance

โครงการ ธปช.ช่วยให้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 13.76 เข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นทางการและนำเงินไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ทั้งยังช่วยให้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 18.81 ของกลุ่มที่กู้เงินทั้งหมดไม่ต้องพาเงินกู้จากนอกระบบและอีกร้อยละ 8.72 ลดการพึ่งพาเงินกู้จากนอกระบบลงได้บางส่วน

สำหรับผลกระทบของโครงการ ธปช.ไม่สามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างที่กู้เงินจากธปช.มีรายได้สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่กู้จากโครงการ ธปช.ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากวงเงินกู้ยืมในระดับที่ต่ำ รวมถึงกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ธปช.ส่วนใหญ่ขาดความสามารถในการประกอบการแต่การสรุปนี้ประเด็นดังกล่าว ยังสรุปได้ไม่ชัดเจนนักเพราะมีข้อมูลจำกัด

ด้านการลงทุน การลงทุนหลังกู้เงินจากธปช.มีการลงทุนที่ลดลงเนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจที่ซบเซา ส่วนด้านการบริโภคก่อนและหลังกู้เงินมีระดับที่ไม่แตกต่างกัน